

або пошкоджує транспортні засоби, вантажі, шляхи, шляхові та інші споруди [4].

За Колесником І. І. суттєвий вплив на ймовірність виникнення дорожно-транспортних пригод мають особистісні якості, притаманні людям певного віку. Статистика вказує на те, що саме через самовпевненість, яка притаманна молодим людям, вони є більш схильні до ризику. Відповідно до дослідження Мисливого В. А. "спостерігається стабільна тенденція переваги вікової категорії водії 18-24 років серед осіб винних у ДТП, що пояснюється зростанням кількості молодих людей, які отримують допуск до керування транспортними засобами за умови професійної діяльності, демонстрації особистого престижу тощо" [5; 26].

Згідно з класифікацією Бібікова О. О. виділено 4 типи водіїв, які найчастіше порушують безпеку дорожнього руху, за критерієм особистісних якостей:

1. водії з недостатнім досвідом і підготовкою до швидкої і вірної оцінки критичної ситуації, прийняттю розумних рішень виходу для мінімальними витратами (31%);

2. водії-прихильники "агресивного" стилю керування, психічною особливістю яких, незалежно від досвіду, є самовпевненість та зневажливе ставлення до можливих наслідків (42%);

3. водії, які на момент ДТП мали психофізичні відхилення внаслідок перевтоми, хвороби (16%);

4. водії, відмінною рисою яких є легковажна поведінка при керуванні транспортним засобом, відсутність почуття обережності (11%) [5; 28].

Таким чином, можна стверджувати, що виникнення правопорушень в сфері безпеки дорожнього руху залежить не тільки від технічного стану транспорту, доріг, погоди, а все ж, в більшій мірі, від людського фактору, оскільки людина є незмінним учасником дорожнього руху і відповідно від її дій і поведінки (вмінь, навичок, сросостійкості, незнання, самовпевненості, обережності, недосвітченості тощо) залежить її сласне життя і життя інших учасників дорожнього руху.

Список використаних джерел

1. Галунько В.В., Курило В.І., Короєд С.О. та ін. Адміністративне право України. Т. 1. Загальне адміністративне право: навчальний посібник / [В.В. Галунько, В.І. Курило, С.О. Короєд, О.Ю. Дрозд, І.В. Гиренко, О.М. Єщук, І.М. Риженко, А.А. Іванищук, Р.Д. Саунін, І.М. Ямкова]; за ред. проф. В.В. Галунька. – Херсон: Гринь Д.С., 2015. – 272 с

2. Граділь А.О. Поняття дорожньо-транспортної пригоди: адміністративно-правовий аспект: [Електронний ресурс] / А.О. Граділь // Форум права. – 2011. – № 2. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/FP/2011-2/11gaoapp.pdf>. – С. 194–200.

3. Кодекс України про адміністративні правопорушення. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>

4. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Науково-практичний коментар / Р. А. Калюжний, А. Т. Комзюк, О. О. Погрібний та ін.; - К.: Всеукраїнська асоціація видавців "Правова єдність", 2008. - 781 с.

5. Колесник І. І. Методика розслідування злочинів проти безпеки дорожнього руху та експлуатації транспорту: дис. канд. юр. наук: 12.00.09 / Колесник І. І. – Харків, 2016. – 225 с.

6. Статистика ДТП [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.sai.gov.ua>.

Завідувач кафедри теорії держави та права НАВС к.ю.н., доцент

Завальний Андрій Миколайович

ДЕКЛАРАЦІЯ ОBOB'ЯЗКІВ ЛЮДИНИ: СПАДЩИНА Б.Д. ГАВРИЛИШИНА

Восени ми традиційно згадуємо Великих українців серед яких В.В. Копейчиков (17.11.1923) та Б.Д. Гаврилишин (19.10.1926). На превеликий жаль ні В.В. Копейчикова ні Б.Д. Гаврилишина з нами вже не має. Але їх спадщина – це не тільки наукові здобутки, а й сформовані візії подальшого розвитку як української держави так і суспільства – з нами.

Сьогодні Україна переживає складний час швидких змін і всеохопних викликів. Серед них – бідність, корупція, війна на сході, крах світової системи управління. Маємо парадокс: з одного боку, безпрецедентна кількість загроз, з іншого – недостатньо використані можливості. Наш потенціал значно більший за наші потреби, однак його необхідно ефективно використовувати. Одним із векторів руху української державності є її розбудова на наукових здобутках В.В. Копейчикова та Б.Д. Гаврилишина з використанням закладених в їх доктринах цінностей.

Практика сьогодення доводить, що «... декларації лише прав людини не достатньо, бо проблема полягає у безвідповідальності людей, які користуються своїми правами та забувають про свої обов'язки. Саме тому ми маємо досить поширену проблему недотримання та порушення прав людини» [1]. Крім того, «зараз у світі склалася така ситуація, що всі дедалі менше виграють, а більше програють. Тому нам потрібно переходити на нову парадигму – де б всі щось вигравали. Для тої парадигми потрібні два елементи: універсальна декларація обов'язків людини (тому що не все має робити тільки держава) і перехід на співпрацю (тому що не можна більше будувати стосунки лише на конкуренції)» [3].

На необхідності прийняття Декларації обов'язків людини наполягав почесний член Римського клубу, Президент Фондації Відродження (Женева) Б.Д. Гаврилишин. В той же час, проблематика обов'язків людини своїм корінням сягає періоду становлення західної цивілізації. Так, ще давньоримський політичний діяч, видатний оратор, філософ та літератор Марк Туллій Цицерон зазначав обов'язки – це інший кінець «демократичної вісі», що забезпечує підтримку балансу інтересів в суспільстві, без цього неможливе будь-яке упорядковане життя людей. Через необхідність визначав сутність обов'язку і автор вчення про природне походження обов'язків, Самуїл Пуффендорф. На його думку, «обов'язок – це союз права, яким за необхідністю поєднується повеління виконувати» [2, с. 38]. Г. Гегель, в свою чергу, вважав, що правові обов'язки «характеризуються зовнішньою необхідністю» [3, с. 54]. «Обов'язок є необхідність...», – писав І. Кант [4, с. 236]. В цьому контексті значення юридичного обов'язку в житті суспільства важко переоцінити. Адже, обов'язок це те, чого треба беззастережно дотримуватися, що слід безвідмовно виконувати відповідно до вимог суспільства або виходячи з власного сумління [5, с. 813].

Разом з тим, не дивлячись на те, що питанням обов'язку опікувався ще Цицерон, а також, що в тому чи іншому аспекті поняття обов'язку розглядалось різними вченими протягом тривалого часу – це не призвело до вироблення Загальної декларації обов'язків та затвердження її на міжнародному рівні. Хоча необхідність законодавчого закріплення інституту «обов'язку» усвідомлювали творці французької Декларації прав людини і громадянина 1789 року. Ставилось за мету прийняти ще Декларацію обов'язків, поєднавши її з Декларацією прав людини і громадянина в один документ. Але ця пропозиція не пройшла і лише в 1795 році документ про обов'язки був прийнятий Французьким Конвентом.

Б.Д. Гаврилишин порушив питання потреби такої декларації та підготував проект із пророцтвом: «Коли світ перейде до нової парадигми, значно більша частина його населення буде спроможна користуватись своїми правами, як зазначено в Загальній декларації прав людини 1948 року» [6]. Структурно Декларація обов'язків людини складається з 15 пунктів, а саме:

1. Говори правду, будь чесним, дій згідно з моральними та етичними принципами.

2. Підтримуй своє здоров'я у якнайкращому стані, щоб не обтяжувати суспільство витратами на твоє лікування.

3. Вчися, розвивай свої таланти, здібності, навички протягом усього життя, щоб бути корисною частиною суспільства.

4. Стався до інших так, як би ти хотів, щоб ставились до тебе.

5. Будь вільною людиною, тобто будь сам суддею того, що є правда, а що ні, що є добре, а що зле. Водночас продовжуй випробовувати свій розсудок, щоб впевнитись, що він відповідає моральним та етичним принципам.

6. Прагни до гармонії між особистим, професійним та соціальним життям, будучи частиною громади.

7. У прагненні реалізації своїх прав, **не обмежуй прав інших членів** суспільства.

8. Вирішуй якнайбільше проблем та питань на індивідуальному, сімейному, громадському рівнях, щоб полегшити тягар та зменшити витрати на управління.

9. Обов'язки людини до сім'ї:

- Бережи культурну спадщину своїх предків;
- Стався до батьків з любов'ю та повагою, за потреби допомагай їм;
- Стався до братів та сестер як до кращих друзів.

10. Батьків до дітей:

- Люби своїх дітей, виховуй в них етичні та моральні цінності;
- Сприяй їхній освіті та розвитку їхніх талантів та особистостей, виховуй їх як вільних людей.

11. До суспільства:

- Допомагай суспільству бути ефективним у наданні таких послуг, як початкова освіта, охорона здоров'я, соціальні послуги;
- Сприяй добробуту усіх членів суспільства;
- Зберігаючи свою ідентичність, будь свідомою частиною усєї світової спільноти.

12. До довкілля:

- Економно та розумно використовуй всі ресурси, уникай забруднення біосфери. Допомагай зберегти біологічне та зоологічне різноманіття.

13. До країни:

- Будь законослухняним;
- Допомагай своїй країні в рамках власних можливостей підтримувати пріоритет загального блага: повної політичної свободи, адекватного рівня економічного добробуту для усього населення, соціальної справедливості, здорового довкілля.

14. До майбутніх поколінь:

- Залиш навколишнє середовище у кращому стані, ніж отримав: із збільшеним культурним спадком, цінностями, щоб уможливити майбутні покоління бути більш ефективним у політичній, економічній, соціальній, культурній сферах суспільства.

15. До світу:

- Будь толерантними та стався з повагою до всіх рас, етнічних груп, релігій, мов, звичаїв;
- Вивчай різні мови та хоча б базові речі про інші цивілізації;
- Сприяй розумінню різних культур, їхніх цінностей для мирної співпраці і чесної торгівлі [6].

Підводячи підсумок, необхідно зазначити, що інститут «юридичного обов'язку», так як і інститут «суб'єктивного права» існує стільки, скільки існує цивілізаційне суспільство. Обидва інститути мають однаково важливе значення і увага до них має бути рівною, щоб вони займали належне місце в системі «особистість – сім'я – громада – держава».

Список використаних джерел

1. HUMAN RIGHTS EDUCATION INITIATIVE: не тільки права, але і обов'язки!
Благодійний фонд Богдана Гаврилишина: [сайт] URL:
http://bhfoundation.com.ua/news.html?news_id=1043.
2. Пуффендорф С. О должности человека и гражданина: В 2-х кн. Кн. 1 и 2.
СПб., 1726. 537 с. .
3. Гегель. Работы разных лет: В 2-х т. Т. 2 / Сост., общ. ред. А.В.Гулыги. М.:
Мысль, 1971. 630 с. .
4. Кант И. Сочинения: В 6 т. Т. 4. Ч. 1 / Под общ. ред. В.Ф.Асмуса и др. М.:
Мысль, 1965. 544 с. .
5. Великий тлумачний словник сучасної української мови (з дод., допов. та CD) /
Уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел. – К.; Ірпінь: ВТФ «Перун», 2009. – 1736 с.
6. Гаврилишин Б. Декларація обов'язків людини. *Благодійний фонд Богдана
Гаврилишина:* [сайт] URL:
<http://bhfoundation.com.ua/hawrylyshyn/deklarac%D1%96ya.html>.

**Аспірант кафедри цивільного права і
процесу Національної академії
внутрішніх справ**

Зайома Ольга Антонівна

СУЧАСНА ПРОБЛЕМАТИКА ПРАВОВОГО СТАТУСУ ПРОФСПІЛКОВОГО МАЙНА НА ПРИКЛАДІ ФЕДЕРАЦІЇ ПРОФЕСІЙНИХ СПІЛОК УКРАЇНИ

З проголошенням Українською Радянською Соціалістичною Республікою незалежності, що ознаменувалось прийняттям Верховною Радою УРСР від 24.08.1991 Постанови «Про проголошення незалежності України» було проголошено незалежність України та створення самостійної української держави – України.

Постановою Верховної Ради УРСР "Про захист суверенних прав власності Української РСР" від 10.11.1990 було введено мораторій на території республіки на будь-які зміни форми власності та власника державного майна до введення в дію Закону України Української РСР про роздержавлення майна.

Указом Президії Верховної Ради України від 30.08.1991 "Про передачу підприємств, установ та організацій союзного підпорядкування, розташованих на території України, у власність держави" та Законом України від 10.09.1991 "Про підприємства, установи та організації союзного підпорядкування, розташовані на території України" було передбачено, що майно та фінансові ресурси підприємств, установ, організацій та інших об'єктів союзного підпорядкування, розташовані на території України є державною власністю.

Постановою Верховної Ради України від 14.02.1992 "Про управління майном підприємств, установ та організацій, що є у загальнодержавній власності" визначено, що функції з управління державним майном покладено на Кабінет Міністрів України, а після набрання чинності постановою Верховної Ради України від 07.07.1992 "Про тимчасове положення про Фонд державного майна України" - на Фонд державного майна України.

Постановою Верховної Ради України від 10.04.1992 "Про майнові комплекси та фінансові ресурси громадських організацій колишнього Союзу РСР, розташовані на території України" з метою збереження майна загальносоюзних громадських організацій колишнього СРСР до визначення їх правонаступників вирішено майно та фінансові ресурси розташованих на території України підприємств, установ та об'єктів, що перебували у віданні центральних органів цих організацій, передати Фонду державного майна України - тимчасово.

Постановою Верховної Ради України від 04.02.1994 "Про майно загальносоюзних громадських організацій колишнього СРСР" встановлено, що до